

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vredn. in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobe se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenski kmet obsoja „Štajerskega kmeta“.

(Spisal kmet iz Ormoškega okraja.)

Kakor se čitatelji »Slov. Gospodarja« še spominjajo, poskusili so naši nasprotniki pred več leti z izdavanjem lističa v slovenskem jeziku, ki pa je imel namen, grditi slovensko ljudstvo, z imenom »Kmetiski prijatelj«, in to v Celju. Pa moral je v kratkem času zginiti za sušico in od takrat mislili smo vsi zavedni slovenski kmetje, da je umrl za vselej; pa usoda mu je dovolila, da se je še enkrat vzdramil in ozdravel; ako popolnoma, podučil nas bodočnost.

Ko se je izkobil v Celju iz svoje bolniške postelje, zapazil je točno, da so se tam vsled uzornega delovanja tamošnjih rodoljubov razmere korenito izpremenile tako, da je tam za take baže kmetiskih prijateljev grozde že prekislilo. In ker mu je dolgotrajna bolezen najbrž precej premoženja požrla, moral je gosposko življenje pustiti ter jo kreniti med kmete, upajoč, da vsaj na tak način podaljša svojo existenco; in tako ga na naše začudenje vidimo, da se nam naenkrat prikaže kot »Štajerski kmet« iz Maribora. Moral je tudi zemljišče slovenske zemlje dobro preštudirati, da je prišel do zaključka, da so za njegovo kmetovanje še najbolj ugodna tla v Mariboru. Seveda kak »kmet« bi sicer bil, ako bi zemlje ne poznal!

Pa v dolgotrajni bolezni je tudi vrlo napredoval tako, da ako prištejemo slučajne kozle stavcem, ga čujemo sedaj prav v oni pravilni slovenščini, katere vsled dopisov naših nasprotnikov v »Tagespost«, »Deutsche Wacht«, »Marburger Zeitung« itd. na vsem svetu živ krst ne umeje — dasiravno ima »Družba sv. Mohorja« letos 66 tisoč udov in so vse njene knjige pisane v krasni slovenščini, ter so udje v ogromni večini le kmetje. Mi bi samo radi vprašali te gospode pri »Štajerskem kmetu«, če poznajo besedo doslednost? Po nemških časnikih naznanjajo svetu, da pravilne, ali kakor ti prijatelji pravijo, novoslovenščine noben kmet še naspol ne umeje, zraven pa se lotijo izdavanja nemčursko in liberalno navdahnjenega lista v isti po njih nauku nerazumljivi slovenščini za slovenske kmete!

Ako tolčejo sami sebe po zobeh, to za te gospode ni nikaka nečast in sramota, samo da bi svoj cilj dosegli! Pa prišel si, »Štajerski kmet«, vsaj za par desetletij prepozno; mi kmetje sedaj že poznamo lisjaka od ovce, dasiravno se nam predstavlja v obliki, da se nam nehote v spomin vsiljuje rek našega Zveličarja, ki je dejal: »Prikazali se bodo krivi preroki, ki bodo delali znamenja in čudeže, da bi bili zapeljani tudi izvoljeni, ko bi bilo mogoče«.

In v vresnici. »Štajerski kmet« se nam dela, da je v mnogem oziru tudi dober kristjan in celo dober Slovenec, ki z Nemci slogo želi in obsoja le preprič. itd.

Kje pa je že kdo čital, da Slovenec sovraži Nemca, da hoče preprič. itd.? Nikjer! Slovenec sovraži le nemškutarje, to so taki, ki so rodom Slovenci, pa se štilijo k nemškim zagrizencem. Poštenega Nemca, ki pride z dobrim namenom k nam, kdo ga bo sovražil? Boljše je vsprejet, kakor pri Nemcih samih. Vendar mi Slovenci hočemo biti na slovenski zemlji sami svoji gospodarji, kakor so Nemci na Nemškem, in se ne damo od nikogar v tem oziru motiti, tudi od »Štajerskega kmeta« ne.

Vi pa, slovenski kmetje, rojaki! Ako kdo pride k vam s »Štajerskim kmetom« in naj ga tudi zastoj ponuja, povejte mu, da je ta list vkljub svojemu kmetškemu naslovu in dobrikavi pisavi nam slovenskim kmetom v verskem in narodnem oziru večji neprijatelj, nego kateri drug nemški list, samo da se prav ne upa z barvo na dan!

Njemu je le na tem, da bi si mi kmetje zopet take može za voditelje izbrali, ki našo sv. vero in milo slovenščino zaničujejo in kmeta pitajo s priimki: »dummer bauer« itd. O da, za take se mi zahvaljujemo, ki le takrat slovenski znajo, ko jim denarje prinesemo. Mi se hočemo zanaprej še bolj korenito držati naših narodnih voditeljev, to je naše častite duhovščine in drugih narodnih gospodov, potem pa naj v Celju izhaja »Kmetiski prijatelj« ali pa v Mariboru »Štajerski kmet«, to je nam deveta briga!

Kmetijsko vprašanje v Avstriji.

(Govor gosp. prof. dr. Ivana Pohl-a na socialnem shodu.)

(Konec.)

Kaj pa še povzročujejo mnogovrstni nebrojni stroji, ki pripravljajo tako hitro in po tako nizki ceni pridelke vsake vrste! Ali more navadni delavec z delom svojih rok slediti brez lastne škode in zgube tako brzim, nedohitljivim korakom sedanjega razvijanja obrtnije, tovarniške obrtnije. Nikakor, nikdar in nikjer, naj še dela tako marljivo noč in dan, s tovarnami ne more korakati naprej, pač pa mu lastno delo malo nese, komaj njega samega preživi, in kje je družina?

Z obrtnijo razvija se ob jednem trgovina; že v najbolj skrito vasico vodi tržna cesta. Ondotni pridelki se seveda po najnižji ceni skupljujejo in tovarniški izdelki se kmečkemu ljudstvu vsiljujejo.

In kako zapeljivi-so ti umetalni izdelki iz tovarn in mest za priprosto ljudstvo! Na ta način rastle so kmečke potrebe od dne do dne; stvari, o katerih prej še sanjal ni, zdijo se mu dandanes nujno, neobhodno potrebne. Pri vsem tem pa je goljufan le — kmet, le on trpi škodo. Obrtniki in trgovci polnijo si žepe in mošnje ter živijo gosposko na račun kmeta, katerega